

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de Jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament:

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și parțic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarifi. — Scrisorile adresate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoază.

Un număr 3 lei.

Cuvânt către On. Cetitori.

Numărul acesta al revistei noastre s'a tipărit în șase sute exemplare, cari s'au distribuit tuturor comitetelor școlare de stat și minoritare precum și tuturor învățătorilor de stat din acest județ. Pe lângă aceste, ne-am luat voia de a mai trimite revista și câtorva particulari fruntași, pe cari îi cunoșteam de amicii pronunțați ai școalei.

Abonamentul revistei, dupăcum se va vedea într'alt loc, e obligator pentru toate comitetele școlare de stat din acest județ.

Învățătorilor nu li-se impune obligativitatea abonamentului. Nu credem însă, că s'ar afla pe cuprinsul acestui județ un singur învățător, care să nu aducă prinosul pentru sine și pentru colectivitatea membrilor corpului didactic județean, trimițând imediat după primirea acestui număr abonamentul la revistă, de cel puțin 30 lei, pe trei luni zile.

Nu e lucru ușor a scoate o revistă, ori, aceasta muncă benevolă trebuie onorată cel puțin cu interesul celor vizafi; aceasta e cea mai frumoasă răsplată.

Bibl. Univ. Cluj.
Nr. 175 1926

ce o poate da învățătorul aceluia, cari nu crușă timp și odihnă pentru binele țamei învățătoarești.

Cu începerea numărului viitor vom publica numele celor, cari și-au achitat abonamentul, precum și a aceluia cari nu l-au achitat.

Amicul Școlael.

Tinta acestei reviste.

Lipsa acestei reviste s'a simțit de mult timp. Apariția ei a întârziat însă din cauze neatârătoare de noi. Cu toate, că și astăzi sustau acele cauze, totuși ne mai putând rezista lipsei, care în timpul din urmă, mai ales pentru revizoratu-nostru, a devenit din ce în ce mai arzătoare, zic, ne-am hotărât să începem cu ajutorul lui Dumnezeu edarea acestui organ de publicitate, de care legăm multe nădejdi frumoase.

Și acum, când suntem la începutul lucrării, aflăm de bine să dăm câte-va lămuriri.

Mai întâi de toate finem adevca să precisăm, că revista aceasta n'are pretenția de a fi o revistă prin excelență pedagogică, cu rosturi de îndrumare și analiză științifică. Mistlunea aceasta superioară o lăsăm pe sama altor publicații.

Tot ce dorim este să ne avem și noi o modestă tribună liberă, pe care o poate urca tot cel ce are un gând curat de împărtășit și o vorbă cuminte pentru colegii săi.

Mai dorim ca revista aceasta să împrumute un caracter local, să fie o oglindă a nivelului intelectual, a forțelor de muncă și a preocupărilor, cari frământă generația actuală a învățătorimii din acest județ istoric al nostru.

Toate chestiunile, ce se vor trata pe paginile acestei reviste, au să poarte înainte de toate pecetea seriozității și obiectivității desăvârșite. Chestiunile banale, ori cele cu ascuțiri nu vor afla loc pe coloanele acestei reviste.

Disponând revista noastră de spaț îngust, rugăm, ca toate articolele, ce ni-se vor trimite, să fie scrise scurt și precis; conținuturilor le vom da loc numai în cazuri excepționale.

Călduzii de aceste principii, invităm cu toată dragostea pe colegi și prietini la muncă serioasă și rodnică.

Cum am arătat și în apelul îndreptat către iubii colegi, în revista aceasta vom publica tot felul de chestiuni pedagogice, didactice, școlare și sociale pentruca dânsii să afle aci o hrană sufletească bună și sănătoasă.

Vom publica note și reflexii asupra lucrărilor pedagogice, fiindnd prin aceasta pe colegi în curent cu toate mișcările și progresele realizate pe terenul instrucțiunii și educațiunii.

Vom ținea pe colegi în curent mai ales cu tot ce se lucrează și se petrece pe terenul școlar și extrașcolar din acest județ.

Vom nizu ca să strângem rândurile învățătorilor din acest județ, trezindu-le conștiința și demnitatea de luminători ai poporului și ridicându-i la treapta, ce li-se cuvine în societatea omenească.

Vom mai căuta, prin toate mijloacele posibile, ca să câștigăm și familia pentru școală și cauză dreaptă a învățătorilor.

Dacă ni-se va cere bucuros vom servi pe iubiiți colegi cu sfaturi și informațiuni în toate chestiunile, ce privesc școala și viața lor socială.

Chestiunile, cari privesc Cooperativa noastră, de asemenea vor fi discutate în coloanele acestei reviste.

Vom publica apoi, cum s'a mai spus, toate ordinele și circularele revizoratului școlar, comitetului școlar județean și ale asociației învățătoresți județene, pentruca colegii să aibă repede la dispoziție întotdeauna ordinele, cari li privesc pe dânșii și școala unde funcționează.

În rezumat, după putință nu vom lăsa neatinsă nici o chestie, și nu vom pierde din vedere nici-un fel de ocazie, care ne va da prilej, să tragem o învățătură, fie pentru școală, fie pentru viața noastră socială și privată.

Aceasta este, iubiiți colegi, ținta revistei, ce întră azi în casele voastre modeste.

Pentru atingerea acestei ținte frumoase apelăm cu dragoste frățească la toți colegii și prietenii noștri, rugându-i să binevoiască a ne acorda valorosul lor sprijin moral și material.

Dacă ni-se va acorda acest sprijin, ceace nu dubităm nici decât, vom putea duce, cu ajutorul providenței divine, la isbândă deplină drapelul, pe care'l desfășoară tocmai în ziua aceasta frumoasă de 1 Mai, când prăznuim cu toții serbătoarea muncii productive.

Dea bunul Dzeu, că așa să fie!

Marian Sasu.

Carmen Sylvia și poezia populară.

Cele mai expresive versuri din poezia populară i s'au părut reginei Carmen Syiva acestea :

*Așterne-te drumului
Ca și iarba câmpului
La suflarea vântului.*

(Călărețul către calul său). Suferindă fiind regina recita versurile de mai sus. (Vezi nota lui Alexandri).

Toma Coctșiu.

Din preocupările noastre.

Invățătorul român poate să afirme repetat, că și-a dat prinosul de jertfă pentru libertatea românizmului. El este unul dintre elementele, cari au făurit temelia trecutului acestei țări.

Astăzi ne dăm seama de munca ce ni-se cere la opera zilei de azi și a celei de mâine. Munca noastră va contribui în prima linie la bunul mers al Statului nou în conformitate cu aspirațiunile neamului. Dar de și pe deplin convingși de rostul și chemarea noastră, constatăm că nu ne aflăm într'o astfel de predispoziție sufletească, pentru a ne putea manifesta în așa fel, ca să corespundem cerințelor vremii noi. Aceasta fiindcă ne luptăm cu suferințele neînchipuite ale existenței. Cei chemați nu ne dau posibilitatea de a ne manifesta. În loc ca corpului didactic să i-se fi creat o situație materială de așa fel, ca să devină un corp de elită, fiind cel mai de valoare element în acest Stat, care trebuie să aibă aspirațiunea de a ajunge la civilizațiunea modernă, ni s'a creat o astfel de situație, care ne face să nu putem înainta cumpăniți pe căile întrevăzute de noi.

Vor fi ei și alții de vină, pentru aceasta situație a noastră, însă vina principală o purtăm noi însine. Or și ce încercare a noastră, pornită cu scopul de a ne elupta drepturile noastre incontestabile la o mai bună existență, ori și ce încercare zic, a fost începută cu credința că vom eși învingși, după cum s'a și întâmplat, și aceasta din motivul că nu avem încredere în noi însine; nu avem forța de energie necesară. După câteva încercări nereușite, astăzi paremi-se am ajuns la convingerea, că toate încercările sunt zadarnice și că poate este mai bine a sta de cât a munci în această direcție. Aceasta stare de convingere înseamnă negațiunea vieții și moartea de bună voie în ce privește viața noastră de organizare. Aceasta stare trebuie să o schimbăm, ridicând demnitatea ființei noastre dăscălești, la o forță de energie, care este capabilă a ne concentra pe toți la o voință fixă și statornică.

Aceasta forță creată prin solidaritate, o formează hotărârea nestrămutată și lupta statornică, lupta curagioasă care scoate din viață tot ce poate da bun, nouă și semenilor nostri. Aceasta forță o vom avea atunci când vom întrupa unul fiește care dintre noi vigoarea și conștiința, determinându-ne la fapte, cari contribuiesc la ridicarea demnității noastre ca reprezentanți ai culturii în mijlocul poporului. Având odată simțul de solidaritate dezvoltat între noi, o să ajungem ca la ori și ce prilej, cei competenți

să țină seamă de ~~doleanțele noastre~~. O să devenim o pătură socială în stat cu multă greutate la cuvânt, prin faptul că suntem elementul care contribuie mai mult la evoluția sufletească a poporului.

Deci să încercăm a lucra pentru dezvoltarea simțului de solidaritate între noi.

Andrei Floașiu
Inv.

Observări asupra noului proiect de programă analitică a învățământului primar.

Ministerul Instrucțiunii, cu ordinul No. 29240—1925, ne-a trimis zece exemplare din proiectul de programă analitică a învățământului primar cu îndrumarea să le distribuim dlor subrezizișori școlari de control și școalelor frunțase din județ spre a lua cunoștință și a-și da avizul.

Din puținele răspunsuri ce ni-s'au trimis până la 10 Aprilie a. c. când fixasem noi termenul de răspuns, am aflat de bine să publicăm în revista noastră pe următorul:

„Programa e prea încărcată. Astăzi când ne străduim să facem școala în lumina învățămintelor desprinse din scrierile lui Rousseau, Binet, Meuman, Claparedé și când școala lor activă e pe buzele tuturor dascălilor așteptam o programă, care se reducă cantitatea cunoștințelor în favoarea calității, cea ce ar constitui o mare binefacere școlii”.

„Programa aceasta excită continuu cu grija să o exhaurieze ceace e în dauna învățământului. Nă e timp fizic necesar pentru sistemizări, repețiri, aplicațiuni, regula nefiind aplicată în deajuns prin deprinderi zilnice să nu ne mire faptul că absolvenții știu regule gramaticale și ne scriu prost la ortografie”.

„Propun să se înceapă gramatica la cl. III., istoria la cl. IV., geografia județului cl. III., țara cl. IV., s. a. m. d. Aritmetica: cele 4 operații dela 1-20 în cl. I., aceleaș până la 100 cl. II., aceleaș oral și în scris până la 1000 în cl. III., aceleaș până la 100.000 și fracții zecimale la cl. IV., celelalte materii împreună cu geometria dela cl., V. în sus”.

Director:
Toma Cocleșiu.

ȘTIRI ȘCOLARE.

* **Călătorie de studii.** Ministerul Instrucțiunii a aprobat să se facă o călătorie de studii în județul *Neamțu*, cu revizori și subrevizorii din circumscripția Sibiului în zilele de 11—24 Maiu a. c. Scopul acestei călătorii este cunoașterea în amănunțime a vieții școlare din *Vechiul-Regat*, pentru ca prin comparare cu cea dela noi, să se contribuie cât mai mult la unificarea învățământului și la legătură sufletească, ce trebuie să domnească între învățătorii neamului de pretutindeni. Din județul nostru vor merge dl. revizor M. Sasu și dnii subrevizorii V. Maca și V. Oniciu.

* **Pensionare.** Cu 1 Ianuarie a. c. au fost pensionați din oficiu dnii Carol Bede inv. în Sânbenedic și Teodor Marcu învățător în Beșinău.

* **Demisionare.** Dl. V. Oniciu, subrevizor de control în circumscripția Alba-Iulia, și-a dat demisia din acest post. Superioritatea școlară i-a primit demisia, dar numai cu ziua de 1 Iulie a. c.

* **Activitatea extrașcolară.** Dl. rev. școl. M. Sasu dimpreună cu dnii inv. dir. I. Marian, E. Muntean și dl. I. Domșa fruntașul meseriaș din Aiud, au ținut în ziua de 21 Aprilie a. c. niște conferințe cooperatiste foarte reușite în comunele Pețelca, Meșcreac și Liorinț. Dnii colegi-învățători de acolo, și anume: Iuliu Domșa, E. Timbuș și B. Groza încă au contribuit la succesul acestor conferințe, intrucât au știut

să pregătească așa de bine terenul, încât sămânța aruncată a adus imediat roade bogate.

Dl. I. Sava, inv. în Uioara de sus, s'a angajat de bună voie cu organizarea și instruirea unui cor mixt, compus din tinerii meseriași români din Aiud. Repetițiile acestui cor urmează acum regulat de vre-o cinci săptămâni:

* **Diverse.** Timpul și oboseala învățătorului. Citesc în prefața unui manual de istorie francez pentru școala primară (e o carte deosebită, un album, nu cum se obișnuște la noi să fie presărată materia de istorie în cartea de cetire printre „Morcovul”, „Hârția”, „Piatra de var”), că autorul la lucrarea istoriei (*Histoire de la France par Gustave Ducoudray Paris Hachette et. cie*) a fost condus de aceste trei principii: 1. Inteligența copilului. 2. Timpul și oboseala învățătorului. 3. Baniii familiei. Mi se pare că la noi când se lucră manualele și se fac programele par'că din adins se pun în sarcina învățătorului poveri prea mari. *Toma Cocșiu.*

* **Cărți și reviste.** G. G. Antonescu: *Din problemele pedagogiei moderne.* Ediția II. „Cartea Românească”. București 1924. Prețul: Lei 80. Iată o carte, ce nu trebuie se lipsească din biblioteca învățătorilor nostri. Ediția aceasta e revăzuță și adăugită, cuprinzând câte-va chestiuni noi, deosebit importante pentru timpurile noastre ca: *Școala activă, Pregătirea corpului didactic* pentru școala secundară, *Educația națională.* O recomandăm deci cu căldură colegilor nostri. Se poate comanda dela Cooperativa noastră.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularile, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către ce vizați.

No. 980—1925. Revizoratul școlar al județului Alba de jos.

Către toate direcțiunile școlaelor primare de stat.

Potrivit art. 18 și 90 din noua lege a învățământului primar, între 15 Aprilie și 15 Mai, trebuie să se facă recensământul tuturor categoriilor de obligați de școală. Cum lucrarea aceasta e de cea mai mare importanță pentru viitorul școlael, ținem să vă atragem serios atenția asupra dispozițiilor cuprinse în sus citatele articole, supraveghiând în același timp cu rigoare dacă și intrucât se aplică de către cei chemați. Ori ce negligență ni-se va arăta pentruca să luăm măsurile cuvenite.

No. 1041—1925.

II.

Avizăm pe domnii învățători: I. Mureșan, E. Dorca, S. Medeșan, A. Stanilă, A. Câmpian, G. Cosma, M. Oherman, N. David, E. David, T. Drăgoiu, N. Trifa, N. Lupu, A. Popa, S. Tomuș, I. Bucur — Mogoș, V. Anca, E. Matora, A. Morar, I. Rusan - Ampoița, I. Santeiu, E. Bătăcui, G. Felea, I. Miheșiu, M. Giurca, V. Bica și E. Albu — că toate salarelor dâșilor, ce erau restante, au fost din nou ordonanjate de către Inspectorat. Chitanțele sunt la biroul nostru, dar Adm. financiară nu le plătește pe motivul, că acum nu este credit. În urma acestora noi am intervenit la cei în drept, ca să acorde de urgență creditele necesare și sperăm, că aceste vor sosi în curând, când apoi vom aviza pe toți cei interesați.

Revizor școlar, *M. Sasu.*

No. 234—1925. Comitetul școlar al județului Alba de jos.

Către toate comitetele școlaelor primare de stat.

Vă aducem la cunoștință, că am decretat revista „Amicul Școlael” de organ oficial al Comitetului nostru școlar județean. În consecință, de azi încolo, vom publica în revista aceasta toate ordinile și circularile noastre oficiale. Comitetele noastre școlare sunt obligate să aboneze și păstreze în arhivă aceasta revistă, achitând anticipative — cel mult în doua rate — abonamentul ei anual de 150 lei.

No. 235—1925.

II.

Invităm comitetele noastre școlare, ca intrucât nu și-ar fi înalțat spre verificare conturile de gestiune de pe 1924 și proiectele de buget de pe 1925 aceste să le înainteze necondiționat până la 15 Mai a. c. Tot până la aceasta data să ni-se trimită și cota de 15% de pe 1924, dacă aceasta n'ar fi fost vărsată până acuma la fondul comitetului nostru școlar județean.

Secretar, *M. Sasu.*

President, *Dr. C. Velcan.*

No. 8—1925. Asociația învățătorilor din județul Alba de jos.

Convocare. P. T. Domnii învățători, învățătoare și conducătoare de copii sunt invitați a lua parte la *Adunarea generală* a secției jud. Alba de jos, care se va ține la 7 Mai a. c. ora 8 dim. în localul școlael de stat din Teluș, cu următorul Program: 1. Deschiderea adunării și constatarea membrilor prezenți. 2. Programa analitică, (Proiectul onor. Minister al instrucțiunii) și anume: a) 1. română raportor *T. Cocșiu*, dir. școlar Blaj, b) istorie rap.

I. Gotta, dir. școlar Vinjul de jos, c) geografie rap. I. Marian, dir. școlar Aiud. d) aritmetică rap. A. Floașiu, inv. Albă-Iulia. e) Științele naturale rap. P. Petringenariu, dir. școlar Zlatna. 3. Noua lege a pensiilor, raportor G. Spătacean, inv. Benic. 4. Raportul căsșterului și încasarea taxelor. 5. Alegerea comitetului. 6. Inchiderea adunării.

Blaj, la 15 Aprilie 1925.

Președinte: Leon Maior.

Rugăm pe dnti particulari, că intrucât n'ar voi să aboneze revista noastră, să ne restituie numărul acesta; contrar îl vom considera ca abonafi.

De ale Cooperativei noastre.

Se aduce la cunoștința membrilor, că potrivit Art. 20 din statute, capitalul subscris poate fi mărit în timpul duratei societății. În consecință presiidiul invită pe toți membrii, cari și-au vărsat capitalul subscris, că intrucât au voie, pot să-și constituiască o nouă parte socială egală cu cea dintâi, ori chiar și mai mare.

Sfaturi și Informațiuni.

Dlui inv. G. P. în T. Tragerea loteriei Sindicatului Preșei Române s'a amânat până în 6 August a. c. când se va ținea irevocabil.

Dlui inv. C. B. în S. Noua lege a pensiilor se va pune în aplicare în întregime cu începerea dela 1 Octomvrie a. c. Măsurile pregătitoare în vederea organizării se vor lua dela promulgarea legii, adeca dela 15 Aprilie a. c.

Posta Redacției. Dșoarei inv. L. V. în Z. și dlui inv. G. S. în B. Vă mulțumim și noi din inimă pentru frumoasele cuvinte de încurajare. Trebuie se vă mărturisim sincer, că ne cade și nouă bine, când vedem, că și iubiiții colegi ne înțeleg intențiunile și ne apreciază munca și ostenețele, ce le depunem pentru dânșii și școala din județ.

Posta Administrației. Achităm cu mare mulțumită următoarele-abonamente, ce ni s'au trimis încă înainte de apariția revistei: I. Marian (Aiud), A. Ocnean (Aiud), E. Chescheș (Aiud), N. Petrescu (Broșteni), A. Lakatos (Blaj) câte 120 lei, A. Tecșa (Râmeț-Pleașă), I. Herdea (Aiud) câte 60 lei, I. Irimie (Băgău), D. Jonas (Turdaș), I. Salamon (Lopadea-maghiară), L. Vezan (Zlatna), N. Frățilă (Tiur), G. Spătaceanu (Benic), A. Hornariu (Ciufud), E. Muntean (Aiudul de sus), I. Dancu (Ungurei) câte 30 lei.